

Casino Zandvoort 1 oktober open

(Van een medewerker)

DEN HAAG - Als staatssecretaris Th. Hazekamp (economische zaken) vrijdagavond 1 oktober het eerste balletje in de roulette van het Zandvoortse casino werpt en met het uitspreken van de woorden „faites vos jeux” het startsein geeft voor het legale gokgebeuren in ons land, zullen allen die elkaar in de loop der jaren het balletje toespeelden (o.a. VVV-directeuren en veel mensen uit het KLM-wezen) een zucht van verlichting slaken: de strijd is met succes gestreden: Nederland heeft zijn wettelijk geregelde casino's.

Het rad van avontuur zet zich in beweging. De NLM, een dochter van de KLM, vliegt de goklustigen vanuit alle delen van ons land en ook vanuit Engeland, Duitsland en België naar Zandvoort. Nico de Rooij, directeur van de nationale stichting tot exploitatie van casinospelen in Nederland (de stichting die alle speelhuizen van de staat mag runnen) noemt de eerste rondgang van het balletje in Zandvoort „een zeer belangrijk moment”.

Tien jaar lang heeft ook hij voor de komst van de casino's gestreden. De voorvechters verzamelden zich in zgn. pressiegroepen. De ene na de andere groep werd geboren. Voor de buitenlandse wacht steeds nieuwe casino-fans, maar in de praktijk waren het steeds dezelfde mensen of instanties die zij vertegenwoordigden die zich in de strijd mengden. Het VVV-wezen en de KLM lopen als een rode draad door het gokgebeuren heen. Bierbrouwerijen en hun commissarissen lieten zich niet ontbetuigd.

Directeur

De Rooij zat in het bestuur van de laatste twee casinostichtingen. De Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland redde het tenslotte. Nico de Rooij, de ex-directeur binnenland van het Nationaal Bureau voor Toerisme, solliciteerde naar de functie van directeur van de stichting. Uit zeventig sollicitanten werd De Rooij, de eigen bestuurssecretaris, tot directeur benoemd. „Hij kwam als de meest geschikte kandidaat naar voren”, zo meldde het bestuur.

Niets tegen in te brengen, zoals ook de Raad voor de Casinospelen, het adviescollege van de regering, niet om de nationale stichting heen kon, toen het erop aankwam wie de volledige exploitatie van de casino's in handen moest krijgen. De nationale stichting was sterk, had zich de laatste tien jaar sterk kunnen maken. Niet in de laatste plaats vanwege de „gunstige” functies van de vele bestuursleden.

Niet alleen de stichting van De Rooij, onder voorzitterschap van drs. J. A. Ritmeester van de Kamp (ex-KLM-directeur) was kandidaat voor de exploitatie van de speelbanken. Een lid van een andere groepering was een burgemeester van een Overijsselse gemeente, die zegt: „De wijze waarop de overheid het spel rond het aanwijzen van de exploitant heeft gespeeld, roept vele vraagtekens op. Alleen de nationale stichting wist aan welke criteria moest worden voldaan. Dat kregen wij nooit te horen. Zo kon men meer dan goed beslagen ten ijs komen”, aldus de burgemeester, die zijn naam niet in de krant vermeld wenst te zien.

Netwerk

Een andere kandidaat-exploitant: „Sinds tien jaar lag er een hecht netwerk over Nederland. Het parlement heeft het goed bedoeld, maar het goksyndicaat overheerst. Ons is één ding duidelijk geworden: vanaf het begin stond vast dat de nationale stichting de zaak zou mogen gaan runnen”.

Een nadere analyse van de personen of instanties die zij vertegenwoordigen of vertegenwoordigden, brengt een aantal verbanden aan het licht, die een goed „samenstel” suggereren. Het Utrechts Nieuwsblad van 23 december 1966 wist te melden dat „de Roulex-tafels (een pseudo-roulettespel) voor het Zandvoortse Bouwes al in de maak zijn”. Tien jaar later heeft Zandvoort en Bouwes het casino.

Nico de Rooij noemt alle verhalen over doorgestoken kaart „flauwekul”. „Als wij een bepaald soort bier in het casino gaan verkopen, zal misschien iemand uitvinden dat toevallig een commissaris van de brouwerij in onze stichting zit. En waarom wij met Bouwes in zee zijn gegaan? We konden toch

Een kijkje in de croupiers opleiding in het Limburgse Valkenburg. De opleiding gaat uit van de Stichting Vakexamen Casinopersonoel te Amsterdam. De cursisten treden afwisselend op als speler en croupier om zich de regels van het spel eigen te maken.

Startsein voor legaal gokgebeuren

niet om die man heen. Er waren geen mogelijkheden om het casino ergens anders in Zandvoort onder te brengen”, aldus De Rooij.

Meevaller

Bouwes ontvangt enkele tonnen huur per jaar en ook in het Zuidlimburgse Valkenburg betekend de komst van het tweede casino (rond 1 mei volgend jaar) een financiële meevaller voor de eigenaren van de Eurohal, waarin het speelhuis, ondanks tegenstand van een deel van de gemeenteraad, wordt ondergebracht. De familie Huynen-Philips, eigenaar van de Eurohal, deed afstand van hun hal voor de somma van zo'n drie en een half miljoen gulden, een bedrag waarvoor de gemeente de zaak overnam. De casinostichting huurt de ruimte van de gemeente.

De Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland is voor haar financiële beheer verantwoordelijk verschuldigd aan de Raad voor de Casinospelen. De netto-opbrengst van de casino's vloeit rechtstreeks in de schatkist. (De VVV's hadden niets liever gewild dan dat de opbrengst direct het toerisme ten goede zou komen. Een amendement van mevr. Haas-Berger (PvdA) tijdens de behandeling van de initiatiefwet Geurtsen-Van Schaik in de Tweede Kamer, voorkwam dat).

Op aandrang van het ministerie van justitie werd voorkomen dat de bestuursleden van de stichting hun eigen salaris en onkostenvergoeding kunnen bepalen. Artikel 9 van de stichtingsakte, waarin de bestuursleden zichzelf deze bevoegdheid gaven, werd geschrapt alvorens de akte werd goedgekeurd.

Begin

Het spel rond de speelbal in ons land kwam pas goed op gang in de tweede helft van de zestiger jaren. In 1965 werd de Stichting Behendigheidsspelen opgericht. Voorzitter werd G. L. W. Slieden, de VVV-directeur van Breda,

de man ook achter het Roulex-idee, die nu vice-voorzitter is in de huidige stichting die de casino's gaat runnen. In 1965 ook daarbij J. N. Strijkers, de latere directeur van het Nationaal Bureau voor Toerisme. In de Raad van Advies zat toen onder meer drs. P. W. Heggen, die nu commissaris is van de Eurohal alwaar het Valkenburgs speelhuis gaat draaien.

Over deze Stichting Behendigheidsspelen schreven de kranten die bij de Brabantpers zijn aangesloten, op 14 augustus 1971: „De Stichting heeft een merkwaardig leven geleid. Hoewel zij onder de (semi-gemeentelijke) VVV-vlag voer, was zij in feite niets anders dan een goksyndicaat dat in hoofdzaak door de NV Aristocrat vervaardigde gokautomaten exploiteerde.

(...) Toen de „Aristocrat” was veroordeeld als een verboden kansspel waren er al miljoenen guldens gevlooid in de zakken van NV Aristocrat, beheerd door een Bredase bierbrouwerij en een Rotterdamse nachtclubeigenaar”.

En het artikel onder de kop „gokje is miljoenenzaak” gaat verder: „Gewezen wordt op de invloed die de bierbrouwerij De Drie Hoefijzers zou kunnen uitoefenen via vier van haar mensen in bestuur of raad van advies (van de Stichting Behendigheidsspelen - red.), Breda's VVV-directeur Slieden, Valkenburg's VVV-directeur P. W. Heggen (Valkenburg heeft zijn casino - red.), oud-minister Veldkamp (via de EMS waarmee De Drie Hoefijzers is verbonden - Veldkamp zit nu in de Stichting die de casino's gaat exploiteren - red.) en dr. mr. F. Smits van Waesbergh, voorzitter van de Kamer van Koophandel in Breda”.

Harde klap

De VIC-directeur van Breda, Gerard Slieden, oriënteerde zich over het casino-wezen ook verscheidene malen in het buitenland. Of deze „hobby”, die door de tegenstanders van de huidige Stichting als een begin van een „lobby” wordt gezien, op eigen kosten geschiedde of dat de reizen van alle casinovoortvechters (de VVV-directeur en KLM-

mensen) uit andere middelen werden betaald is niet bekend.

Voor Slieden moet het als een bijzonder harde klap zijn aangekomen dat juist in deze periode dat hij zich zo intensief op de komst van de casino's inzette, de officier van justitie bij de Bredase rechtbank, mr. L. Thijssen, 23 oktober 1972 opmerkte dat er bij de Bredase VVV „een volkomen falend beleid” werd gevoerd. Een boekhouder van de VVV stond terecht. Hij had zonder moeite in drie jaar tijd ruim f 100.000 verduisterd.

De raadsman van de boekhouder vond dat er bij de VVV van Slieden nogal eens vreemd met de gelden werd omgesprongen. In het Brabants Nieuwsblad van 24 oktober 1972 zegt raadsman mr. Kousemaker „dat zijn cliënt wekelijks opdracht kreeg entjes te boeken onder het hoofd „toeristische relaties”, terwijl dat helemaal niet klopte. Als je f 50.000 op tafel legt, stoppen we de zaak in de doofpot, heeft men nog tegen mijn cliënt gezegd”. De verdachte kan echter niet betalen en zo kwam de zaak naar buiten.

Slieden maakte in 1967 de tweede pressiegroep, die zich voor de komst van casino's inzette, niet mee. In de derde en vierde groep zat hij weer wel in het bestuur. In 1967 kwam de tweede „club” van de grond. Het was de Stichting Geconcessioneerde Casinospelen (GEKA). In deze Stichting vinden we de naam van mr. Adama Zijlstra die nu adviseur van de Raad voor Casinospelen is, het adviescollege voor de regering.

Adama Zijlstra werkte later ook mee aan een folder „Casinospel of niet...”, een uitgave van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en Omstreken. De voorzitter van deze Kamer van Koophandel, mr. P. G. Meyer Viol, maakt op dit moment deel uit van de Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen. In de Kamer van Koophandel-folder stond toen onder meer: „Een casino in Valkenburg

zou de dagelijkse uittocht naar buitenlandse speelgelegenheden onmiddellijk doen stoppen”. Zoals bekend krijgt Valkenburg het tweede casino. Inmiddels heeft Adama Zijlstra met het oog op de opening van het eerste casino een boek geschreven „Succes in het casino”. (Uitgave van Unieboek, f 12,90).

Parlement bleef dwarsliggen

De derde pressiegroep diende zich aan. Tijdens de Kamerdebatten over de wijziging van de Wet op de Kansspelen (initiatief wetsvoorstel van Geurtsen (VVD) en van KVP'er Van Schaik) riep het AR-Kamerlid Schakel uit: „In die pressiegroepen die al vele jaren in Nederland bezig zijn met hun poging de casino's erdoor te drukken, vindt men niet de spelers maar de jongens met de keiharde zakelijke belangen. Eerst was het de Stichting Behendigheidsspelen, daarna de Stichting GEKA en nu de Nationale Stichting Casinospelen. In die kringen hoort men gewoon de kassa rinkelen”.

In de Nationale Stichting Casinospelen, de voorloper van de huidige legale casino-exploitant, vinden we onder meer Nico de Rooij, ook al dr. G. M. J. Veldkamp, de oud-minister van sociale zaken die ook in het huidige bestuur zit. Veldkamp was jarenlang president-commissaris van de EMS, die zich altijd sterk heeft gemaakt voor een casino in Scheveningen. Zoals bekend zal de badplaats van Den Haag het derde speelhuis krijgen.

Voorts ook toen in het bestuur van de Stichting Gerard Slieden, die overigens vindt dat Breda het vierde casino dient te krijgen. Het ziet er naar uit dat Breda hoge ogen gooit. Naast Slieden duikt wederom mr. Adama Zijlstra op die overigens ook nog eens directeur is geweest van de EMS. Een nieuwe naam in het derde groepje is die van drs. J. A. Ritmeester van de Kamp, de oud-directeur van de KLM.

De vierde en laatste pressiegroep, de Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland, werd ten slotte geboren en op 1 mei 1974 in het stichtingenregister ingeschreven. Voorzitter werd Ritmeester van de Kamp en leden van het bestuur werden Nico de Rooij, Veldkamp, Slieden en mr. Meyer Viol. De algemeen-secretaris van de Kamer van Koophandel, drs. L. J. C. Horbach is commissaris van de Eurohal in Valkenburg, waarin het casino komt. Overigens is Ritmeester van de Kamp lid van het hoofdbestuur van de Amerikaanse Kamer van Koophandel in Nederland.

Vergunning

De Raad voor de Casinospelen boog zich ten slotte over de aanvraag van de vierde Stichting (de herziene wet op de kansspelen was er door) en adviseerde op 18 november 1975 de staatssecretarissen Hazekamp, (economische zaken) en Zeevalking (justitie) de vergunning aan de Stichting te verlenen. In het adviescollege van de regering, onder voorzitterschap van oud-Tweede-Kamer-voorzitter Van Thiel, zitten onder meer drs. J. J. M. Oostenbrink (oud-staatssecretaris van economische zaken) en R. J. Vogels, onder-directeur van de KLM.

Justitie en economische zaken namen het advies van de Raad over en zo kon de Stichting aan de slag om het casino-apparaat op poten te zetten. Met de Oostenrijkse Spielbanken AG werd een contract afgesloten. De Oostenrijkers zullen Nederland gedurende vijf jaar helpen en zij ontvangen voor de verleende diensten ongeveer 5 procent van de bruto-opbrengst.

Op een persconferentie vertelde Ritmeester van de Kamp dat België en Duitsland als adviseurs afvallen „omdat dat ten slotte concurrenten zijn”. Niemand wist echter dat de directeur van de Oostenrijkse organisatie, dr. Leo Wallner, als commandair-vennoot in een Duits casino zit en ook in Duitsland als casino-adviseur optreedt. Wallner zegt „de zaak” wel gescheiden te kunnen houden.

Ritmeester van de Kamp vertelde ook niet dat Wallner de Nederlandse Stichting, tenminste enkele bestuursleden ervan, al zes jaar lang kende. En na „enkele dagen” van samenwerken liet Wallner zich al ontvallen dat hij mogelijk in de toekomst met De Rooij de casinowetenswaardigheden in de wereld wil gaan verkopen. Wallner is een grote naam in casinoland en de vraag naar know-how is volgens Wallner overweldigend.

Voordat Nederland het contract met de Oostenrijkers tekende had de Stichting zich al in de gehele wereld oriënteerd. Van Amerika tot in het Midden-Oosten toe. „De Oostenrijkers kwamen er ten slotte als meest gunstige partner uit”, het Ritmeester van de Kamp weten.

Volledige staf

De Nationale Stichting opende een luxueus kantoor op Schiphol, leidde de croupiers op in Haarlem en begon aan de inrichting van het Zandvoortse casino te werken. Heineken bood zijn bier in Valkenburg aan en stond toe dat de plaatselijke bierbrouwer „De Leeuw” ook een potje bier mag inbrengen. Het blijft de vraag of commissarissen van de Eurohal, M. H. A. P. Rutten, directeur van de bierbrouwerij in Gulpen, ook een graantje mag mee pikken.

Het Zandvoortse casino zal als een van de eerste speelhuizen ter wereld, zo vertelt Nico de Rooij, over een volledige staf telefonisten beschikken. „Prima meiden, allemaal van de KLM en Transavia”. De enige Nederlandse vrouwelijke croupier (croupière) is overigens een ex-KLM-stewardess. De KLM-interieurverzorgers hebben het casino van Bouwes in vooral bruine en beige tinten aangekleed. De wanden zijn met licht beige tapijt bekleed. De KLM zorgde ook voor een voortreffelijke luchtverversingsinstallatie.

De dochter van de KLM, de NLM zet de Nederlanders en Belgen, Duitsers en Engelsen voor het casino af. En de KLM wil op korte termijn de Amerikanen via aantrekkelijke gokcharters lokken wat er ook van de Nationale Stichting tot Exploitatie van Casinospelen in Nederland mag worden gezegd, het is een feit dat de heren niet hebben stilgezeten...